

กรมส่งเสริมการเกษตร จับมือ ม.แม่โจ้ สร้างนวัตกรรมการตัดช่อผล เพื่อผลผลิตลำไยเป็นเกรด AA

นายเนศ ฝิปากเพระ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 เชียงใหม่ เปิดเผยว่าคณะอนุกรรมการป้องกันแก้ไขปัญหาลำไยภาคเหนือ ได้ประมาณการผลผลิตลำไยในฤดู 8 จังหวัดภาคเหนือ ปี 2561 มีพื้นที่ที่ให้ผลผลิต 637,127 ไร่ และคาดการณ์ผลผลิต จำนวน 386,303 ตัน มากกว่าผลผลิตลำไยในฤดู ปี 2560 ประมาณร้อยละ 2.28 ซึ่งผลผลิตออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม ประมาณ 329,254 ตัน หรือประมาณร้อยละ 85.23 และที่สำคัญสาธารณสุขอินโดนีเซียมีการนำเข้าลำไยสดในช่วงเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม ทำให้เกิดผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตสดลำไยที่ไม่สามารถนำเข้าได้ประมาณ 28,000 ตัน ทางคณะกรรมการพัฒนาและบริหารจัดการผลไม้ (Fruit board) จึงได้ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการโครงการรณรงค์การผลิตลำไยคุณภาพ ให้ผลผลิตลำไยเป็นเกรด AA เพื่อกระตุ้นการบริโภคสดภายในประเทศและลดการพึ่งพาส่งออกอินโดนีเซีย โดยในปี 2561 นี้ กรมส่งเสริมการเกษตรได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีการตัดช่อผล เพื่อผลิตลำไยเป็นเกรด AA ให้แก่ Core Team และนำไปขยายผลสู่เกษตรกร โดยผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า(ศพ.) และการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เป้าหมายจำนวน 6,543 ราย พื้นที่ 44,790 ไร่

ผศ.พาวิน มะโนชัย สาขาไม้ผล ภาควิชาพืชสวน คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้กล่าววาทะรอดของเกษตรกรชาวสวนลำไย จำเป็นต้องทำในเรื่องของการลดต้นทุนการผลิต การปรับปรุงผลผลิตให้ได้คุณภาพ เน้นความปลอดภัยของผลผลิต เพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ให้สูง เลือกช่วงการผลิตให้เหมาะสม สร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาด จากการศึกษาทดลองของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พบว่าคุณภาพของลำไยไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเพียงอย่างเดียวแต่ขึ้นอยู่กับหลายๆปัจจัย ได้แก่ พันธุ์ลำไย ความสมบูรณ์ของต้น สภาพแวดล้อม การเข้าทำลายของโรคและแมลง การปฏิบัติดูแลรักษา บ่อยครั้งที่เกษตรกรมักพบอยู่เสมอว่าผลผลิตลำไยด้อยคุณภาพคือมีผลขนาดเล็ก เนื้อและน้ำที่ต้นลำไยสมบูรณ์และได้รับการปฏิบัติดูแลรักษา เช่น ให้น้ำ ให้อาหาร ป้องกันโรคและแมลงอย่างสม่ำเสมอแต่ก็ยังมีผลขนาดเล็ก สาเหตุหลักเนื่องมาจากต้นลำไยติดผลดก จึงทำให้เกิดการแก่งแย่งอาหารที่ใบสร้างขึ้น จนไม่เพียงพอที่จะนำไปสร้างผลที่มีคุณภาพ แนวทางในการปฏิบัติที่ได้ผลดีและมีทรงพุ่มในหลายพื้นที่ พบว่ามี 2 วิธีที่ได้ผลแน่นอนในการทำลำไยคุณภาพเกรด AA คือ 1)การตัดแต่งกิ่ง รูปทรงของการตัดแต่งกิ่งมีผลต่อคุณภาพของผลผลิต จากการทดลองแต่งกิ่งลำไย 4 ทรง คือ ทรงผ่าซีกหาง ทรงเปิดกลางพุ่ม ทรงสี่เหลี่ยมและทรงครึ่งวงกลม พบว่าทรงผ่าซีกหางให้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีกว่าทรงอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีจำนวนกิ่งต่อต้นน้อยและผลผลิตส่วนหนึ่งของทรงผ่าซีกหางเกิดจากกิ่งกระโดงที่สมบูรณ์ เมื่อผลแก่ช่อผลจะโน้มหลบในทรงพุ่ม ทำให้ผลมีขนาดใหญ่และสีผิวเหลือง 2)การปลิดผลและตัดช่อผล การเพิ่มขนาดและคุณภาพของผลลำไยจากต้นที่ติดผลดก ได้ทดลองตัดช่อผลลำไยออกบางส่วนพบว่าสามารถเพิ่มขนาดของผลลำไยได้ โดย 1)ใช้กรรไกรตัดปลายช่อผลประมาณครึ่งหนึ่งของความยาวช่อหรือไว้ผลไม่เกิน 50 ผลต่อช่อ หรือ 2)อาจตัดช่อเว้นช่อซึ่งเป็นช่องไฟ ระยะห่างประมาณ 25 – 30 เซนติเมตร หรือ 3)ใช้วิธีผสมผสานกันทั้งตัดช่อผลและตัดช่อเว้นช่อซึ่งเป็นช่องไฟ ก็สามารถเพิ่มขนาดผลได้อย่างชัดเจนและมีอายุได้ต่อต้านมากกว่าต้นที่ไม่ตัดช่อระยะตัดที่เหมาะสมควรตัดในระยะที่ผลลำไยมีขนาดไม่เกิน 0.5 เซนติเมตร หรือผลลำไยมีขนาดเท่าเมล็ดถั่วเขียว วิธีตัดช่อถ้าเป็นต้นเล็กใช้กรรไกร ในกรณีที่ดินสูงควรใช้กรรไกรด้ามยาวตัด ถึงแม้จะเป็นวิธีการที่ยุ่ยยาก สิ้นเปลืองแรงงาน แต่เป็นวิธีการที่ได้ผลแน่นอน ในอนาคตถ้ามีการจัดทรงพุ่มลำไยให้ต้นเตี้ยก็สามารถปฏิบัติได้ง่ายขึ้น ปัญหาที่สำคัญคือเกษตรกรยังเสียชีวิต ไม่กล้าตัดช่อผล แต่ที่สวนของ “ป้าลำดวน” อ.สารภี จ.เชียงใหม่ ทางมหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้ทดลองตัดช่อผล 3 ต้น สามารถขายลำไยได้มากกว่าลำไยที่ปล่อยให้ติดตามธรรมชาติ 20 ตัน” สำหรับการปรับปรุงสีผิวลำไยให้สวยสีเหลืองทองที่ตลาดต้องการ มีแนวทางดังนี้ 1)ใช้เทคนิคการตัดแต่งกิ่งหลักการคือทำอย่างไรให้ผลผลิตอยู่ในทรงพุ่มหรือช่อผลหลบเข้าทรงพุ่ม 2)การห่อผล โดยใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ห่อก่อนที่ผลลำไยจะแก่ประมาณ 1 – 2 เดือนและต้องป้องกันเชื้อราด้วย พร้อมทั้งผูกมัดกระดาษด้านปลายช่อให้หลวมเพื่ออากาศจะได้ระบาย ลำไยต้นหนึ่งๆอาจไม่จำเป็นต้องห่อทุกช่อ ช่อผลที่อยู่ในร่มหรือใกล้กับพื้นดินโดยปกติจะมีสีผิวที่สวยงามแล้วก็ไม่จำเป็นต้องห่อผล 3)การป้องกันโรคและแมลง โรคที่สำคัญที่มีผลต่อคุณภาพของผลคือโรคราดำ สังเกตได้จากมีคราบสีดำเกาะตามผิวผล ซึ่งจะเกิดหลังจากที่มีแมลงพวกเพลี้ยแสบและเพลี้ยหอย เข้าทำลายโดยดูดกินน้ำเลี้ยง แล้วถ่ายมูลหวานออกมา ซึ่งเป็นอาหารของพวกเชื้อรา การป้องกันกำจัดจึงควรป้องกันที่ต้นเหตุคือป้องกันกำจัดเพลี้ยแสบและเพลี้ยหอย โดยใช้ไซโตรลิเนียมออกไซด์หรือสารคลอไพริฟอส ฉีดพ่น การใช้สารป้องกันกำจัดแมลงควรพ่นก่อนการเก็บเกี่ยวอย่างน้อย 1 เดือน

เกษตรกรที่สนใจการตัดช่อผล เพื่อให้ได้ลำไยคุณภาพเกรด AA ช่วงนี้สามารถนำไปปฏิบัติทดลองตัดช่อผล/ตัดช่อแบบเว้นช่องไฟ/ตัดแบบผสมผสาน ในสวนสัก 2-3 ต้น แต่ต้องทำการตัดช่อผลทั้งต้น 30-50 % ไม่ต้องเสียชีวิต แล้วท่านจะพบความเปลี่ยนแปลงระหว่างการทำตัดช่อผลและต้นที่ปล่อยให้ติดตามธรรมชาติว่าคุณภาพขนาดและราคาของลำไยมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน “เกษตรกรต้องตัดช่อผล เพื่อให้ได้ลำไยคุณภาพเกรด AA”